

„ (...) *przysięgam być wiernym Ojczyźnie mej, Rzeczypospolitej Polskiej, stać nieugięte na straży Jej honoru (...)*”

- ślubowali wstępujący w szeregi Armii Krajowej, tej największej na świecie armii podziemnej podczas II wojny światowej. Przynależność do Niej była marzeniem młodych Polek i Polaków. W obliczu IV rozbioru Polski dokonywanego przez hitlerowskie Niemcy i komunistyczną Rosję, już 27 września 1939 roku powołana została Służba Zwycięstwu Polski, przekształcona następnie w Związek Walki Zbrojnej (ZWZ), a który 14 lutego 1942 r. przemianowany został na Armię Krajową (AK). Razem z Narodowymi Siłami Zbrojnymi (NSZ) – formacją zbrojną stronnictw narodowych – Armia Krajowa stanowiła trzon podziemnej armii w okupowanym kraju.

Ta podziemna armia, jak i w ogóle Polskie Państwo Podziemne, była fenomenem w okupowanej Europie i na skalę światową. Nigdzie indziej na świecie ruch oporu nie przybrał takiej zorganizowanej formy jak w Polsce, gdzie oprócz podziemnej armii istniała cała struktura cywilna państwa (edukacja, służby cywilne, parlament, sądownictwo). Służba w niej była marzeniem i usilnym dążeniem setek tysięcy młodych ludzi. Powszechna zaś solidarność wspierających ją Polaków sprawiła, że organizacja mogła skupić kilkaset tysięcy żołnierzy. Przeprowadzili oni tysiące akcji bojowych, wywiadowczych i dywersyjnych. Ginęli w walce, katowniach gestapo i NKWD, w niemieckich obozach koncentracyjnych i komunistycznych łagrach. W Polsce Ludowej nie stali się jednak dumą narodu, lecz "zapłutymi kartami reakcji". Spotkali ich przesładowania i represje, więzienie i męczeńska śmierć z rąk NKWD i UB.

W zgodnej opinii żyjących jeszcze uczestników i świadków tamtych wydarzeń źródłem postaw młodzieży w obliczu obu okupantów, ale i zdecydowanej większości społeczeństwa, była Polska, która odzyskała niepodległość w 1918 roku, do wybuchu II wojny światowej w 1939 r., potrafiła wychować niezwykle ofiarne pokolenie. W tym procesie wychowawczym współdziałała rodzina, szkoła, harcerstwo, Kościół - mówiąc jednym głosem i wpajając wzorce życia przyzwoitego, honorowego i patriotycznego. W konsekwencji rzutowało to nie tylko na zachowania młodzieży w okupowanej Polsce, ale i na atmosferę braterstwa, koleżeństwa i ofiarności w podziemnej armii, której członkowie mieli głębokie przekonanie, że przynależąc do niej znaleźli się w znakomitym towarzystwie, by zrobić coś potrzebnego wszystkim - służyć Polsce.

Oddając im pamięć i składając hold za wierność naszej Ojczyźnie, aby przybliżyć młodym pokoleniu Polaków sylwetki ich rówieśników – w 68. rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego zapraszamy wszystkich zainteresowanych na otwarty pokaz filmów o Żołnierzach Polski Walczącej

WAKACYJNE KINO MŁODYCH POLAKÓW

Grodzisk Mazowiecki – 31 lipca 2012 (wtorek) – godz. 11.00 – 17.15
Podkowa Leśna – 1 sierpnia 2012 (środa) – godz. 11.00 – 17.15

Grodzisk Mazowiecki, Kościół Matki Bożej Nieustającej Pomocy, ul. Piaskowa, kaplica im. bł. Jana Pawła II

Podkowa Leśna, Kościół św. Krzysztofa, Al. Jana Pawła II, dolny kościół

Program pokazu:

- 1) 11.00 – 11.50 AKOWCY** (reż. Krzysztof Nowak - Tyszowiecki, 50 min)
Film analizuje istotę fenomenu wojennego pokolenia polskiej młodzieży i oporu, z jakim na taką skalę hitlerowskie Niemcy nie spotkały się w żadnym innym podbitym kraju Europy. Opowiadając o losach akowców dzieli dokument na trzy części - "Niepodlegli", "Polsnische Banditen", "Zaplute karty reakcji" - zgodnie z trzema kolejnymi okresami w ich życiu.
- 2) 11.55 – 13.20 Oni szli Szarymi Szeregami** (reż. Mariusz Malec, 85 min)
Film opowiada o wojennej historii Związku Harcerstwa Polskiego, działającego od 27 września 1939 r. pod konspiracyjną nazwą „Szarych Szeregów”. Film realizowano z myślą o współczesnej młodzieży, chcąc przybliżyć jej losy pokolenia dorastającego w czasie wojny i uczestniczącego w różnych formach walki z okupantami. Poczynając od najmłodszych, 12-14 letnich „Zawiszaków”, poprzez „Bojowe Szkoły” - przygotowujące do walki aż po „Grupy Szturmowe” stanowiące trzon Kedywu Armii Krajowej i prowadzące bezpośrednie działania zbrojne.
- 3) 13.25 – 14.15 We Lwowie 1939-1945 (50 min)**
Profesor Jerzy Węgiński - oficer AK i zesłaniec syberyjski - opowiada w filmie o losach żołnierzy Okręgu Lwowskiego Armii Krajowej podczas okupacji sowieckiej, potem niemieckiej, w trakcie akcji "Burza" i po jej zakończeniu.
- 4) 14.20 – 15.10 Wokół Ostrej Bramy** (reż. Józef Gębski, 50 min)
Film przedstawia losy Okręgu Wileńskiego Armii Krajowej, okoliczności zawiązania organizacji podziemnej na Wileńszczyźnie, postacie m.in. Nikodema Sulika i Aleksandra Krzyżanowskiego, dramatyczne losy oddziałów i brygad "Kmicica", "Łupaszki", "Szczerbca", "Konara", "Węgielnego", "Juranda" toczących krwawe walki z Niemcami, współpracującymi z nimi Litwinami i sowieckimi partyzantami, którzy otrzymali zadanie całkowitego zniszczenia AK. Przypomina też słynną operację "Ostra Brama", w ramach akcji „Burza”, w której około 6 tys. żołnierzy AK miało zdobyć i zająć Wilno przed wejściem Armii Czerwonej na Litwę.
- 5) 15.15 – 16.40 POWSTANIE WARSZAWSKIE 1944** (reż. Krzysztof Lang, 80 min)
Pełnometrażowy film w reż. Krzysztofa Langa ukazuje przebieg tej jednej z największych i najtragiczniejszych bitew II wojny światowej. W filmie wykorzystano oryginalne materiały archiwalne polskich i niemieckich operatorów wojennych a także relacje uczestników tych wydarzeń.
- 6) 16.45 – 17.15 Elegia na śmierć „Roja”** (reż. Jerzy Zalewski, 30 min)
Na przykładzie Mieczysława Dziemieszkiewicza „Roja” ukazane zostały powojenne losy „pokolenia AK”, polskiej młodzieży, która w obliczu sowieckiej okupacji po 1944 r. i komunistycznego terroru podjęła walkę z nowym wrogiem. Ginęli w kazamatach NKWD, UB i w lasach. Ostatni leśni, Żołnierze Wyklęci. „Rój”, żołnierz Narodowych Sił Zbrojnych (NSZ) a następnie 16 Okręgu Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) „Orzeł”, „Mazowsze” w 1945 r. obejmował dowództwo nad oddziałem partyzanckim mając 20 lat. Zginął w walce z jednostkami UB i KBW w wieku 26 lat, 13 kwietnia 1951 r.

Produkcja: Fundacja Filmowa Armii Krajowej

WSTĘP WOLNO